

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 52.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon Interurban 115

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrt strani
Din 350.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.—. stalnim popust

Vlada odstopila.

Težave pri sestavi nove vlade.

Vukičevićeva vlada je dovršila veliko delo, za katero so se vse njene prednice izkazale kot nesposobne: novi davčni zakon, ki prinese zenačenje davčnih bremen v celi državi. To, kar so vse prečanske stranke od nekdanj zahtevale, po čemer so hrepenele, za kar so se potegovale, cesar pa niso mogle doseči, to je ustvarila Vukičevićeva vlada, v kateri je SLS imela vplivno besedo. Z bodočim novim letom nastopi realno (stvarno) zenačenje davkov v celi državi in obenem izdatno znižanje davčnih bremen v prečanskih krajih, zlasti v Sloveniji. To je takšen uspeh Vukičevićeve vlade, da se ne more z njim primerjati nobeno delo drugih vlad, ki so bile pred njo.

Dogodilo pa se je po tem izredno velikem uspehu Vukičevićeve vlade nekaj, kar je vzbudilo začudenje: vlada je dala ostavko. V torek, dne 7. februarja, je bil novi davčni zakon v narodni skupščini sprejet skoro z dvetretjinsko večino glasov, naslednji dan pa je vlada dala ostavko. Zakaj? Čemu?

Razmere v Davidovičevi demokratični stranki.

Povod za ostavko so dali demokratični ministri, ki so z Marinkovičem na čelu prvi dali ostavko. K temu jih je nagnil demokratični klub, ki je po večdnevni razpravi z večino glasov sprejel resolucijo, v kateri se obsoja delovanje vlade ter daje strankinemu predsedniku Davidoviču pooblastilo, da deluje za koncentracijo (združitve) vseh demokratičnih strank v narodni skupščini. Demokratični ministri, ki so s svojimi pristaši v klubu glasovali proti tej resoluciji, pa so ostali v manjšini, so izvajali posledice s tem, da so odstopili. Po sprejetju novega davčnega zakona jim je sledila cela vlada. Vlada ni mogla več prenašati negotovosti, ali jo bo v bodoče podpirala demokratična stranka, ali pa se bo postavila proti njej. Da se položaj razčisti, za to je bila potrebna ostavka vlade.

Kmetska demokracija.

S to besedo se, kakor je znano, zaznamuje zveza med Radičem in Pribičevićem. Ta zveza je neprirodna, ker do letošnjega leta ni bilo v naši državi večjih političnih nasprotnikov, nego sta bila Radič in Pribičević. Radičevci so samostalne demokrate psovali kot nasprotnike Hrvatov, kot nasilneže in batinaše, samostalni demokrati pa so Radičevcem metali v obraz nazive: vi ste protidržavni elementi, ita-

lijanski špijoni itd. Sedaj pa hodi Radič roko v roki s Pribičevićem in misli, da je rešitev skrahirane samostalne demokratične politike največja zasluga, ki jo on more storiti hrvatskemu narodu. Tako pojmuje Radič svojo nalogo kot vodja hrvatskega naroda! Čudno je, da se je tudi Davidovič zagledal v firmo kmetske demokracije ter da meni, da svojo nalogo koncentracije demokratičnih strank najbolje izpolni, ako pristopi kot kompanjon k tej firmi.

Poskusi za koncentracijsko vlado.

V teh prilikah so se pretekli in ta eden vršili poskusi za sestavo koncentracijske vlade, to je vlade, ki bi naj v sebi združevala, če mogoče, vse stranke v parlamentu. Najprej je kralj to nalogo poveril zastopniku največje stranke, prejšnjemu ministrskemu predsedniku Velji Vukičeviću. Ko ta ni uspel, je prišel na vrsto Stjepan Radič, ki je dva dni poskušal sestaviti koncentracijsko vlado, pa zaman. Potem je prišel na vrsto Ljuba Davidovič, kateri pa ni hotel prevzeti te naloge, ker si je bil v svesti, da je ne more izvršiti. S tem bi se bili koncentracijski poskusi mogli končati, ker so zastopniki treh največjih strank v parlamentu po vrsti morali izjaviti, da je koncentracija nemogoča. Vendar pa je bil storjen še en poskus. Na predlog Velje Vukičevića kot predsednika radikalnega kluba je kralj pozval predsednika narodne skupščine g. dr. Ninka Periča, člana radikalne stranke, da poskusi sestaviti koncentracijsko vlado. Radič, Pribičević in Davidovič pa so mu stavili takšne zahteve, da jih radikalni klub ni mogel sprejeti. Vsled tega je dr. Perič odločil od kralja sprejeto nalogo o sestavi koncentracijske vlade. Nato je Velja Vukičević dobil nalogo, da sestavi delovno koalicijsko vlado, ki bi ne obsegala vseh strank.

Združena demokracija dela za volitve.

Postopanje združene demokracije, to je Radiča, Pribičevića in Davidoviča, dokazuje, da tem gospodom ni do tega, da bi ta parlament delal. Za to so stavili takšne pogoje za vstop v koncentracijsko vlado pod vodstvom radikalov, da jih radikalna stranka ni mogla sprejeti, ako ni hotela sebe ponižati. Glavna ovira je bil Pribičević, ki na vso moč sili v vlado, pa ga nočejo sprejeti, ker dobro vedo, da je njegova stranka s svojo politiko državi in ljudstvu storila veliko škodo. Ker Pribičević ne more v vlado, zato ne pusti Ra-

diča, kojega se krčevito drži, in zato oba zadržujeta Davidoviča. Ako bodo voditelji takozvane združene demokracije nadaljevali to svojo trdovratno politiko, bo parlament postal nesposoben za delo, in to v trenutku, ko stojijo pred njim velike naloge. Treba je pomagati tistim krajem, kjer ljudje trpijo glad. Treba je, da se sprejme in uzakoni državni proračun. Treba je zaključiti državno posojilo, ki je že obljubljenemu finančnemu ministru g. dr. Markoviču v znesku okoli 14 milijard dinarjev. Te in druge velike naloge stojijo pred narodno skupščino, Pribičević in Radič pa ne dovolita, da bi skupščina delala. Razbiti hočeta parlament ter volilce prisiliti, da morajo po preteku niti pol leta zopet volišče. Naj ta gospoda zna, da čaka njo in njene zaveznike hud obračun pri volitvah.

Narodni poslanec Vlad. Pušenjak:

Novi davčni zakon.

Radičevci in samostojni demokrati so poskušali na vse načine onemogočiti sprejetje novega davčnega zakona, ker ne privoščijo Vukičevićevi vladi tega uspeha in jim je iz strankarske zagrizenosti ljubše, da ostane davčna neenakost in preobremenitev nekaterih pokrajin še naprej. Meseca oktobra so z nujnim predlogom zahtevali, da se sprejme davčni zakon, katerega je lani sprejel davčni odbor, za katerega so glasovali Radičevci. Vlada in vladna večina nista sprejeli nujnega predloga Radičevcev in Žerjavovcev, ker sta se zavedali, da bi ostala stara neenakost še naprej v veljavi, ako bi se predpis in plačilo davkov vršil po zakonu, katerega so Radičevci tako zelo priporočali. Njihov davčni zakon ohranja invalidski davek in komorsko doklado, vsebuje dohodnino, povrh so pa vse davčne stopnje še višje kot pri sedanjem novem davčnem zakonu. SLS ni glasovala za od Radičevcev tako hvaljeni davčni zakon, glasovala pa je za sedanji novi davčni zakon, ki pomeni znatno olajšavo za vse davkoplachevalce. Storila je to lahko, ker je sedanji zakon najboljši izmed peterih davčnih načrtov, katere so sestavile razne vlade, ker se ozira na gospodarsko šibkega. V ostalem naj govore številke!

1. Zemljiški davek.

Poglejmo, koliko znaša ta davek sedaj in koliko bo znašal v bodoče! Za primer vzamemo tri posestva v izmeri 5 ha, 10 ha in 20 ha; zemlja je srednje vrste, ne najboljše, pa tudi ne najslabše.

Katasterski čisti donos je znašal sedaj za 1 ha 7 Din, po novem zakonu bi pa znašal 161 Din. Sedaj znaša zemljiški davek pri posestvu